

Aanwijzing voor de kandidaat

Als in een vraag staat dat je een hoofd- of kernconcept moet gebruiken, dan gebruik je in het antwoord die elementen uit de omschrijving van het hoofd- of kernconcept die nodig zijn om de vraag juist te kunnen beantwoorden.

Opgave 1 Criminaliteit in de regio Streuvelland

Alle gegevens in deze opgave zijn fictief.

Bij deze opgave hoort tabel 1 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Deze opgave gaat over een fictief onderzoek naar criminaliteit in de fictieve regio Streuvelland. Er is gekeken naar veelvoorkomende vergrijpen, zoals diefstal en vernielingen.

In de regio Streuvelland blijken **daders** een grotere kans te hebben om slachtoffer te worden van veelvoorkomende criminaliteit dan niet-daders.

- 1p 1 Leg uit of dit verband tussen daderschap en slachtofferschap beschreven is als een causaal verband of als een correlatie. Gebruik in je uitleg het verschil tussen een causaal verband en een correlatie.

Gebruik tabel 1.

In tabel 1 staan resultaten uit een fictief onderzoek naar het verband tussen slachtofferschap en daderschap. Het onderzoek is in 2017 afgenomen onder 400 **slachtoffers** van veelvoorkomende criminaliteit in de regio Streuvelland.

- 2p 2 Leg uit dat tabel 1 veelvoorkomende criminaliteit als een bindingsvraagstuk beschrijft. Gebruik in je uitleg:
- het hoofdconcept binding;
 - een kernconcept bij het hoofdconcept binding;
 - een indicator van het kernconcept in tabel 1.

Noem in je antwoord de naam van het gekozen kernconcept en de gekozen indicator uit tabel 1.

Gebruik tabel 1.

De verbanden in tabel 1 kunnen op verschillende manieren verklaard worden.

- 3p **3**
- a** Geef een beschrijving van een verband uit tabel 1 dat niet aan het toeval kan worden toegeschreven. Gebruik in je beschrijving de formulering: hoe ..., des te ...
 - b** Geef met het kernconcept socialisatie een verklaring voor het hierboven beschreven verband uit tabel 1.
 - c** Leg uit of er in deze verklaring sprake is van primaire, secundaire of tertiaire socialisatie.

De beschrijving 'daders van veelvoorkomende criminaliteit' kan zowel verwijzen naar een sociale categorie als naar een groep.

- 2p **4** Leg met een eigen voorbeeld uit onder welke voorwaarden daders van veelvoorkomende criminaliteit een groep te noemen zijn. Gebruik in je uitleg twee kenmerken van een groep.

Stel dat jij een onderzoek uitvoert naar dadergroepen van veelvoorkomende criminaliteit in de regio Streuvelland.

Een korte beschrijving van het onderzoek:

De hypothese is dat in de regio Streuvelland vrouwen vaker van plan zijn om veelvoorkomende delicten te plegen dan mannen. Je stelt alle respondenten vragen over de kans dat zij een delict zouden plegen.

- 1p **5** Hoe wordt de betrouwbaarheid van het onderzoek vooral vergroot?
- A** door de respondenten uit verschillende regio's te vergelijken
 - B** door de vragen een aantal keer te stellen op een iets andere manier
 - C** door het afnemen van een enquête onder zowel vrouwen als mannen
 - D** door het toetsen van de hypothese in de regio Streuvelland

Stel dat jij een onderzoek opzet naar risicofactoren voor veelvoorkomende criminaliteit onder jongvolwassenen in de regio Streuveland. Een onderzoeksvraag is: 'In hoeverre maakt alcoholgebruik deel uit van de cultuur van vriendengroepen onder jongvolwassen ouders?' Hiervoor wil je een enquête afnemen onder jongvolwassen ouders en niet-ouders in de regio Streuveland.

- 3p 6
- Formuleer een gesloten enquêtevraag om te meten in hoeverre alcoholgebruik deel uitmaakt van de cultuur van vriendengroepen onder jongvolwassenen. Gebruik in je formulering het kernconcept cultuur.
Je mag het woord 'cultuur' niet gebruiken.
 - Formuleer vier antwoordmogelijkheden voor de persoon die de enquêtevraag beantwoordt.
 - Leg uit waarom je met het afnemen van deze enquêtevraag meet in hoeverre alcoholgebruik deel uitmaakt van de cultuur van vriendengroepen onder jongvolwassenen. Gebruik in je uitleg het kernconcept cultuur.

Opgave 2 Voedsel

Bij deze opgave horen figuur 1 en tekst 1 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Deze opgave gaat over ontwikkelingen in de mondiale voedselvoorziening, een productieketen van voedsel en fairtrade (eerlijke handel) in de voedselindustrie.

In 2014 verscheen een rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) over voedsel. In dit rapport staat een ontwikkeling beschreven over mondiale voedselvoorziening:

De positie van de minst ontwikkelde landen veranderde van 'landen die meer producten uitvoeren dan invoeren' in 'landen die meer producten invoeren dan uitvoeren'. Dit komt onder andere door het gesubsidieerd dumpen van voedseloverschotten door vooral welvarende landen.

De (onder)ontwikkeling van landen is met verschillende groepen van theorieën te verklaren.

- 2p 7
- a Leg uit met welke groep theorieën de in het WRR-rapport beschreven ontwikkeling het beste te verklaren is: afhankelijkheidstheorieën of evolutionistische theorieën. Gebruik in je uitleg een kenmerk van de gekozen groep theorieën.
 - b Leg uit welk kernconcept in de verklaring van de gekozen groep theorieën te herkennen is. Gebruik in je uitleg een kernconcept.